

СТИВЪН КИНГ

ОБЯД В РЕСТОРАНТ „ГОТАМ“

Превод от английски: Весела Прошкова, 2002

chitanka.info

Един ден, когато бях в Ню Йорк, минах покрай хубав ресторант. През витрината видях как оберкелнерът води към масата им мъж и жена, които ожесточено спореха. Той забеляза, че ги наблюдавам, и ме възнагради с най-циничното намигване във вселената. Върнах се в хотела и написах този разказ. Работих върху него три дни, през които буквално бях обсебен от сюжета. Според мен се получи интересна история не заради смахнатия оберкелнер, а заради взаимоотношенията между съпрузите в развод. Посвоему те са по-смахнати от него. И то много повече.

Един ден се прибрах у дома след края на работния ден в брокерската къща, в която съм назначен, и на масата в трапезарията намерих писмо — по-точно бележка — от съпругата ми. Съобщаваше, че ме напуска, че ще подаде молба за развод, че в най-скоро време адвокатът ѝ ще се свърже с мен. Седнах на стола до масата откъм страната на кухнята, няколко пъти препрочетох посланието и не вярвах, че това се случва в действителност. По едно време станах, отидох в спалнята и надникнах в дрешника. Беше празен с изключение на долнище на анцуг и майтапчийска тениска, подарена от някого, върху която с разкрасени букви беше написано „БОГАТА БЛОНДИНКА“. Отново се приближих до масата в трапезарията (която всъщност се намира в единия край на дневната — апартаментът се състои само от четири стаи) и отново прочетох шестте изречения. Текстът беше същият, ала едва след като надникнах в празния дрешник, започнах да вярвам, че не сънувам. От думите лъхаше студенина, най-отдолу жена ми не бе написала „С обич“ или „Късмет“, само едно безлично „Всичко хубаво“. Благоволила бе да напише и името си — Даян.

Отидох в кухнята, налях си чаша портокалов сок, но я съборих на пода, като посегнах да я взема. Сокът изпръска шкафа, чашата се счупи. Знаех, че ще се порежа, ако се опитам да събера стъклата —

ръцете ми неудържимо трепереха — но все пак го сторих и се порязах на две места. За щастие раните не бяха дълбоки. В един миг ми хрумна, че може би е някаква шега, после си казах, че не бива да се самозаблуждавам. Даян е лишена от чувство за хумор. Работата е там, че съобщението ѝ дойде като гръм от ясно небе. Нищо не ми подсказваше какво ще се случи. Не зная дали това означава, че съм глупав или безчувствен. През следващите дни все размишлявах за последните шест-осем месеца от брака ни, който продължи две години, и си дадох сметка, че съм бил и глупав, и безчувствен.

Вечерта телефонирах на родителите ѝ в Паунд Ридж и попитах дали Даян е при тях.

— Тук е и не желае да разговаря с теб — заяви майка ѝ. — Повече не се обаждай! — И тресна слушалката.

* * *

След два дни ми позвъни някой си Уилям Хъмболд, каза, че е адвокат на Даян, и след като се увери, че разговаря със Стивън Дейвис, започна да ми говори на „ти“ и да ме нарича Стив. Сигурно ще ви се стори невероятно, но е самата истина. Адвокатите са толкова странни птици.

Обясни, че в началото на следващата седмица ще получа „предварителната документация“, и предложи да изготвя „счетоводен баланс, предшестваш разтрогването на брачния съюз“. Предупреди да не предприемам „внезапни фидуциарни дейности“ и да пазя всички касови бележки за закупени вещи по време на този „период на финансови затруднения“. Накрая ме посъветва да си намеря адвокат.

— Чуй какво ще ти кажа! — прекъснах го. С наведена глава седях зад бюрото си, с ръка подпирах челото си. Бях затворил очи, за да не виждам светлосинята очна кухня на компютърния монитор. През последните дни почти не спирах да плача, имах усещането, че под клепачите ми е попаднал пясък.

— Разбира се! — сърдечно откликна той. — С най-голямо удоволствие, Стив.

— Обръщам ти внимание на два факта. Първо, балансът не е „предшестваш разтрогването на брачния съюз“, а „подготовка за

приключване на брака“... Даян дълбоко греши, ако си мисли, че ще се опитам чрез измама да я лиша от онова, което по право ѝ принадлежи.

— Да — каза Хъмболд, но не в знак на съгласие, а като потвърждение, че разбира мисълта ми.

— Второ, ти си *неин* адвокат, не мой. Фамилиарниченето ти е невъзпитано и некоректно. Ако още веднъж се обърнеш към мен така по телефона, ще затворя. Направиш ли го, когато се срещнем, вероятно ще се опитам да ти сменя физиономията.

— Стив... господин Дейвис... не мисля, че...

Затворих телефона. За пръв път, откакто намерих в трапезарията бележката, затисната с трите ключа от апартамента, изпитах задоволство.

* * *

Следобеда разговарях с колега от правния отдел и той ми препоръча негов приятел, който се занимавал с бракоразводни дела. Уговорих си среща за следващия ден. Останах в службата дълго след края на работното време, само и само да не се прибера вкъщи, а когато влязох в празния апартамент, няколко пъти обиколих стаите, реших да отида на кино, прегледах програмата и не намерих филм, който ме интересува, включих телевизора, но пак не намерих интересна програма, затова отново се заразхождах из жилището. В един момент си дадох сметка, че стоя до отворения прозорец на спалнята, неவிждащо се вирам в улицата, намираща се четиринайсет етажа по-долу, и изхвърлям всичките си цигари, дори пакета „Вайсройс“, който стои в най-горното чекмедже на бюрото ми поне от десет години — много преди да разбере за съществуването на лицето Даян Кослоу.

Макар че в продължение на двайсет години изпушвах по двайсет-четирийсет цигари дневно, не си спомням внезапно да съм решил да ги откажа, вътрешният ми глас не ми подсказа, че решението да престанеш да пушиш тъкмо когато съпругата ти те е напуснала, не е от най-удачните. Без да мисля, грабнах целия стек, половината стек, два-три отворени пакета, които намерих на различни места в апартамента, и ги изхвърлих в мрака. После затворих прозореца (и през ум не ми мина да изхвърля потребителя вместо продукта),

проснах се на леглото и затворих очи. Преди да се унеса, ми хрумна, че утрешният ден вероятно ще бъде от най-ужасните в живота ми. И още, че вероятно утре до обед отново ще съм пропусил. За първото се оказах прав, но за второто сгреших.

* * *

Следващите десет дни, през които организъмът ми копнееше за обичайната доза никотин, се оказаха тежки и често неприятни, но не ужасяващи, както се опасявах. Въпреки че десетки... не стотици пъти се изкушавах да запаля цигара, успях да се въздържа. В определени моменти ми се струваше, че ще се побъркам; когато на улицата се разминавах с минувачи, които пушат, ми идваше да изкрещя: „*Дай си ми цигарата, гад, моя си и!*“, но не го направих.

Най-тежко ми беше нощем. Мислех (всъщност не съм сигурен — откакто Даян ме напусна, съзнанието ми е замъглено), че ще спя по-добре, когато се откажа от вредния навик, обаче предположението ми не се оправда. Будувах до три през нощта, взирах се в тавана, чувах воя на сирени и ръмженето на камиони, отпозволили се към центъра на града. В тези мигове си мислех за денонощния супермаркет на корейците, намиращ се срещу моята сграда. Представях си залата, осветена от флуоресцентни лампи, които са толкова ярки, че имаш усещането за окултно преживяване, и как светлината пада на тротоара между двете витрини, на които след около час двама млади корейци с бели хартиени шапки ще започнат да подреждат плодове. Представях си и по-възрастния човек зад щанда — също кореец, също с хартиена шапка, и претърпаните с цигари рафтове зад него, големи като каменните плочи, които Чарлтън Хесън донася от планината Синай във филма „Десетте божии заповеди“. Представях си как ставам, обличам се, прекосявам улицата, купувам си пакет (а може би цял стек) „Марлборо“, сядам до прозореца и паля цигарите една от друга, докато на изток небето просветлее и слънцето се покаже. Не се поддадох на изкушението, обаче почти винаги призори заспивах, като изреждах марки цигари, вместо да броя овце — „Уинстън“... „Уинстън“ 100 милиметра... „Върджиния Слимс“... „Дорал“... „Мерит“... „Мерит“ 100 милиметра... „Камел“... „Камел“ с филтър... „Камел Лайтс“...

След време, когато започнах да виждам по-ясно събитията от последните три-четири месеца на брака ми с Даян, постепенно проумях, че решението ми да зарежа цигарите не е било спонтанно, както отначало ми се стори, нито пък съм го взел в най-неподходящия момент. Не съм гений, нито храбрец, но постъпката ми бе на човек, притежаващ тези качества. И не е никак чудно — понякога надминаваме себе си. Във всеки случай ми даде тема, върху която да съсредоточа мислите си през дните, след като Даян ме напусна; даде ми възможност да изразя мъката си с думи, които иначе нямаше да намеря.

Понякога се питам дали фактът, че се отказах от пушенето, не е оказал влияние на случилото се в ресторант „Готам“ — мисля, че има известна доза истина в предположението ми. Ала кой може да предвиди подобно нещо? Човек не е в състояние да предскаже изхода от действията си, пък и малцина се опитват да го сторят; мнозинството хора постъпват по определен начин, за да удължат мига на удоволствието или да прогонят скръбта. Дори когато действаме, подтиквани от най-благородни подбуди, последната брънка от веригата често е обагрена с нечия кръв.

* * *

Хъмболд отново ми телефонира две седмици, след като бомбардирах с цигари Осемдесет и трета улица, и този път се обръщаше към мен с „господин Дейвис“. Благодарни ми за копията от различните документи, които съм му предал чрез господин Ринг, и добави, че е настъпил моментът „четиримата да обядваме заедно“. Четиримата означаваше, че ще присъства и Даян. Не бях я виждал от деня, в който ме напусна... всъщност и тогава не я видях, защото спеше, пъхнала глава под възглавницата. През изминалите седмици дори не бях разговарял с нея. Сърцето ми лудо затуптя, усетих как се ускори пулсът в китката на ръката, стискаща телефонната слушалка.

— Налага се да уточним много подробности и да обсъдим важни дела. Според мен назрял е моментът да задействаме машината — заяви той, сетне се изкиска самодоволно като неприятен тип, който подарява на дете някаква глупава и евтина играчка. — Винаги е за предпочитане

да измине известно време, преди да се срещнат двете страни по делото — нещо като период на успокояване на страстите — но смятам, че в настоящия момент една среща ще ускори...

— Да видим дали съм разбрал правилно — прекъснах го. — Става въпрос за...

— Обяд. Предлагам да се срещнем вдругиден. Можете ли да го вмъкнете в графика си?

В гласа му долових зловна нотка, стори ми се, че чета мислите му. *„Разбира се, че можеш. Готов си на всичко, само отново да я видиш... да докосне ръката ти. Така ли е Стив?“*

— И без това в четвъртък по обяд нямам ангажимент, тъй че по принцип съм съгласен — отговорих. — Да поканя ли моя адвокат?

Той отново се изкиска, гласът му потрепери в слушалката като желе, току-що извадено от формата:

— Предполагам, че господин Ринг ще пожелае да присъства.

— Имате ли предвид определен ресторант? — Запитах се кой ли ще плати обяда, после се усмихнах — как може да съм толкова наивен? Бръкнах в джоба си за пакета с цигари, вместо това под нокътя на палеца ми се заби клечка за зъби. Потреперих, и след като проверих дали не е изцапана с кръв, я ухапах.

Междувременно Хъмболд каза нещо, което не чух. Клечката за зъби отново ми напомни, че се нося по вълните на света, без да пуша.

— Моля?

— Питам дали сте посещавали ресторант „Готам“ на Петдесет и трета улица — каза той и в гласа му за пръв път прозвуча раздражение. — Между Медисън и Парк Авеню.

— Не съм бил там, но сигурно ще го намеря.

— Да се срещнем в дванайсет часа, съгласен ли сте?

— Да — промърморих, като се питах дали да му кажа да предупреди Даян да носи зелената рокля на черни точици — онази с дългата цепка отстрани. — Ще се свържа с моя адвокат. — Ненавиждах тази помпозна фраза и с нетърпение очаквах деня, в който ще престана да я използвам.

— На всяка цена. Обадете ми се, ако е възпрепятстван да присъства.

Телефонирах на Джон Ринг, който в продължение на няколко минути увърта, за да оправдае хонорара си (сумата не беше безбожна,

но доста внушителна), сетне заяви, че според него срещата е уместна в „настоящия момент“.

След като приключих разговора, седнах пред компютъра и се запитах дали ще бъда в състояние да се срещна с Даян, без преди това да изпуша поне една цигара.

* * *

В четвъртък сутринта Джон Ринг се обади да предупреди, че е възпрепятстван да присъства на срещата и препоръчва да я отменя. Очевидно беше доста разтревожен.

— Майка ми е станала жертва на злополука — обясни. — Спънала се е на стълбището и си е счупила крака. Живее в Бабилон. Извинявай, но бързам да хвана влака. — Тонът му беше на човек, комуто предстои да прекоси с камила пустинята Гоби.

Замислих се, като въртях между пръстите си нова клечка за зъби. Предишните две с оръфани краища бяха захвърлени до компютъра. Казах си, че трябва да се откажа от дъвкането на клечки — представях си как стомахът ми се пълни с остри парченца дърво. Забелязал съм обаче, че замяната на един лош навик с друг е почти неизбежна.

— Стивън, чуваш ли ме?

— Да — отвърнах. — Съжалявам, че майка ти е пострадала, но няма да отменя срещата.

Той въздъхна, а когато заговори, в гласа му освен тревога се долавяше и съчувствие:

— Разбирам, че искаш да я видиш, именно затова трябва много да внимаваш и да не допускаш грешки. Не си Доналд Тръмп и тя не е Ивана, ала това не е развод по взаимно съгласие, при който получаваш документите чрез препоръчана поща. Ти натрупа доста пари, Стивън, особено през последните пет години.

— Зная, но...

— А през три от тези години — прекъсна ме Ринг, вкарвайки в употреба „адвокатския“ си глас — Даян Дейвис не е била твоя съпруга, нито приятелка, с която съжителстваш, камо ли твоя помощница. Била е само Даян Кослоу от Паунд Ридж.

— Съгласен съм с теб, но искам да я видя. — Ако можеше да прочете мислите ми, Джон щеше да се вбеси — исках да разбера дали тя ще облече зелената рокля на черни точки, защото много добре знаеше, че ми е любимата.

Той отново въздъхна:

— Нямам време да споря с теб, бързам да хвана влака. Следващия е чак в един часа.

— Бягай на гарата.

— Така и ще направя, но преди това ще направя още един опит да те вразумя. Подобна среща е като рицарски турнир. Адвокатите са в ролята на рицарите; клиентите са само оръженосци, които в едната ръка стискат копието, наречено „правозащитник“, с другата държат юздите на коня. — Бързината, с която използва метафората, ми подсказа, че му е любима и често я пуска в употреба. — Даваш ли си сметка какво ми казваш? Че след като няма да присъствам, ще яхнеш моя жребец и ще се впуснеш в битката със съперника си без копие, без броня, може би дори без колан, предпазващ слабините ти.

— Искам да я видя — повторих. — Искам да разбера как се чувства. Как изглежда. Знаеш ли, ако ти не присъстваш, може би Хъмболд ще откаже да разговаряме.

— Ще бъде прекрасно, нали? — Той горчиво се засмя. — Няма начин да те разубедея, а?

— Няма.

— Добре, но поне се придържай към указанията ми. Ако разбера, че не си ме послушал, че си изстрелял патроните си, вероятно ще се откажа от честта да бъда твой адвокат. Чуваш ли?

— Да.

— Правило номер едно, което е най-важно — не се карай с нея и не я обиждай, Стивън. Ясно ли е?

— Да. — Нямах намерение да се нахвърля върху нея. Щом успях да откажа цигарите два дни, след като тя ме напусна, значи ще издържа стотина минути, без да я нарека „долна мръсница“.

— Правило номер две — не се карай с него.

— Дадено.

— Не искам празни обещания. Известно ми е, че не ти е симпатичен, той също не те харесва.

— След като дори не ме е виждал, как е възможно да си състави мнение за мен?

— Не бъди наивен — въздъхна той. *Плащат* му, за да си състави мнение. Обещай, че дословно ще изпълниш съветите ми.

— Обещавам дословно да изпълня съветите ти.

— Дано — промърмори моят адвокат, но тонът му не беше на човек, който е загрижен за мен, а на загрижен си, който бърза да отиде при майка си. — Не обсъждай съществени въпроси — подхвана отново. — Нито дума за подялбата на имуществото; не използвай дори предположения от рода на „Какво мислите, ако предложи тази «база»?“ ако онзи се вбеси и попита защо си се явил на срещата, след като отказваш да обсъждате подробностите, кажи му онова, което каза на мен — че си искал отново да видиш съпругата си.

— Дадено.

— И още нещо — ще го преживееш ли, ако след това твое изявление станат и си отидат?

— Да. — Всъщност не бях съвсем сигурен, но смятах, че ще издържа, пък и знаех, че Ринг бърза да хвана влака.

— Като адвокат — като *твой* адвокат — те предупреждавам, че правиш грешка; в случай, че заради теб възникнат неприятности в съда, ще поискам почивка, ще те изведа от залата и ще ти трия сол на главата. Ясно?

— Да. Поздрави майка си.

— Добре. Вероятно чак довчера — промърмори той — представих си го как забелва очи. — Може би чак тогава ще взема думата. Извинявай, Стивън, но трябва да тръгна.

— Бягай.

— Дано тя не дойде на срещата.

— Зная, че е най-съкровеното ти желание.

Той затвори и замина при майка си в Бабилон. При следващата ни среща няколко дни по-късно помежду ни имаше нещо, което и двамата предпочетохме да премълчим, въпреки че, ако бяхме по-близки, сигурно щяхме да го обсъдим. Прочетох го в погледа му, вероятно и той го видя в очите ми — осъзнаването на факта, че ако майка му не беше счупила крака си при падането по стълбището, може би и той щеше да е мъртъв като Уилям Хъмболд.

* * *

За трийсет минути изминах пеша разстоянието от службата до ресторант „Готам“ и се озовах там в единайсет без петнайсет. За свое успокоение бях подранил, най-вече за да се уверя, че заведението наистина се намира на адреса, посочен от Хъмболд. Право да си кажа, мнителен съм по рождение. Когато бяхме младоженци, Даян наричаше това мое качество „вманиачаване“, но с течение на времето разбра истината. Работата е там, че вечно се съмнявам в компетентността на околните. Давам си сметка, че е ужасно досадно и буквално я изкарваше от кожата, но тя така и не разбра колко ненавиждам този свой недостатък. Някои навици се изкореняват трудно, други — никога, колкото и да се стараяш.

Ресторантът се намираше на адреса, посочен от Хъмболд, познах го отдалеч по зелената тента с надпис „Ресторант «Готам»“. Върху витрината от шлифовано стъкло с бяло беше нарисуван силует на град. Явно заведението бе модно сред обитателите на Ню Йорк. Ала не се отличаваше с нищо забележително — беше само един от близо деветстотинте модни ресторанти, борещи се за клиенти в центъра на града.

След като се озовах на мястото на срещата и временно се поуспокоих (но не съвсем — с нетърпение очаквах да видя Даян, освен това умирах да запаля цигара), тръгнах нагоре по Медисън Авеню и в продължение на петнайсет минути обикалях из магазин за пътни принадлежности. Предпочитах да зяпам витрините, но се страхувах да не ме видят Даян и Хъмболд. Тя ще ме познае дори в гръб, ще разбере, че съм дошъл по-рано, и ще го изтълкува като неудържимо желание да я видя. Затова влязох в магазина.

Купих чадър, който изобщо не ми беше необходим, и точно в дванайсет излязох на улицата — знаех че ще прекрача прага на ресторанта в дванайсет и пет. Баща ми често повтаряше: „Ако искаш услуга от някого, отиди на срещата пет минути по-рано от уговорения час. В противен случай гледай да закъснееш с пет минути.“ При настоящия развой на събитията не беше ясно кой от кого иска услуга, но ми се стори уместно да следвам наставленията на баща си. Ако срещата ми беше само с Даян, щях да бъда там точно в дванайсет часа.

Не, излъгах. При положение, че щях да се видя само с нея, вероятно още в дванайсет без четвърт щях да седя в ресторанта и да я чакам.

За миг застанах под тентата и надникнах вътре. Заведението беше ярко осветено, което ми допадна. Ненавиждам ресторанти с тъмни зали, където не виждаш какво има в чинията ти, нито в чашата ти. Стените бяха боядисани в бяло и украсени с ярки картини в импресионистичен стил. Никога не знаеш какво изобразяват тези платна, но първичните цветове и смелите щрихи действат като визуален кофеин. Потърсих с поглед Даян и видях жена, която приличаше на нея и която седеше на маса до стената на дългия салон. Трудно ми беше да преценя дали наистина е тя, защото беше с гръб, а аз не притежавам нейната способност да разпознавам хората дори когато са с широки палта и лицата им не се виждат под перифериите на шапките им. Ала пълният плешивец, който седеше до нея, напълно се покриваше с представата ми за Хъмболд. Дълбоко си поех дъх, отворих вратата и влязох в ресторанта.

* * *

Отказването от цигарите се състои от две фази и според мен втората е по-опасна, защото често води до връщане към вредния навик. Първата продължава от десет дни до две седмици, след което изчезват физическите симптоми като потене, главоболие, мускулни спазми, безсъние и раздразнение. Следва много по-дълъг период, през който изпадаш в депресия, наляга те необяснима тъга, получаваш анхедония (нещо като емоционална права линия), паметта ти отслабва, дори получаваш пристъпи на дислексия. Зная го, защото съм изчел сума литература по въпроса. След случилото се в ресторант „Готам“ ми се струва особено важно да науча всички подробности. Вероятно страничният наблюдател би казал, че интересът ми към темата се намира на границата между Страната на хобитата и Царството на манията.

Най-характерният симптом за втората фаза е смътното усещане за нереалност. Никотинът улеснява препредаването на нервните импулси и подпомага съсредоточаването — казано с други думи,

разширява информационната магистрала на мозъка. Не е силен стимулант и всъщност не оказва голямо въздействие върху продуктивното мислене (въпреки че най-пристрастените пушачи твърдят обратното), ала когато си лишен от него, получаващ усещането — в моя случай натрапчивата усещане — че светът определено е някак нереален. Често ми се струваше, че хората, колите и сцените, които наблюдавам по улицата, всъщност преминават край мен на въртяща се сцена, управлявана от невидими сценични работници, задвижващи грамадни макари и барабани. Усещането бе като да си дрогиран, тъй като бе съпроводено от безпомощност и морално изтощение, от убеждението, че за добро или за зло трябва да оставиш събитията да следват естествения си ход, защото ти (само дете става дума за самия мен) си прекалено зает да се въздържа от пушенето, за да се съсредоточиш върху каквото и да било друго.

Не съм сигурен до каква степен гореказаното оказва влияние на онова, което се случи, но зная, че има някаква връзка, тъй като още щом видях оберкелнерът, ми се стори подозрителен, а когато заговори, се уверих, че подозренията ми са основателни.

Беше на около четирийсет и пет години, висок, слаб (вероятно, ако не носеше смокинг, щеше да изглежда кльощав) и мустакат. Под мишница държеше листа с менюто, поставен в кожена папка. Накратко, приличаше на стотиците други оберкелнери в стотици други шикозни нюйоркски ресторанти. Само дете папийонката му беше изкривена, а на ризата му се мъдреше някакво петно, наглед от мазен сос или от кафеникаво желе. Освен това отзад косата му беше щръкнала и му придаваше вид на глуповат герой от анимационно филмче. Едва не избухнах в смях — не забравяйте, че бях много нервен — но прехапах устни и се въздържах.

— Какво обичате, сър? — попита ме, като се приближих до бюрото му. Фразата прозвуча като: „Какво обичате, саир?“. Всички нюйоркски оберкелнери говорят с непонятен акцент. Една мацка, с която излизах преди двацетина години и която притежаваше чувство за хумор (но и непреодолима страст към наркотиците за съжаление), веднъж отбеляза, че всички оберкелнери са израснали на един и същ малък остров, затова говорят един и същ език.

— И що за език е това? — попитах я.

— Снобски — отвърна тя, при което избухнах в смях.

Споменът ме връхлетя, докато се взирах в жената, която бях видял през витрината и за която вече бях сигурен, че е Даян, затова отново прехапах устни. Ето защо, когато произнесох името на Хъмболд, изговорът ми приличаше на една сдържана кихавица.

Оберкелнерът смръщи бледото си чело и ме измери с пронизателен поглед. Докато се приближавах към него, си помислих, че очите му са кафяви, ала сега ми се сториха черни.

— Моля, сър? — Произнесе го като: „*Мооля, саир?*“, а надменното ме изражение придаваше друго значение на фразата, например: „*Да го духаш, Джак.*“ Дългите му пръсти, бледи като лицето му — приличаха на пръсти на концертиращ пианист — нервно забарабаниха върху папката с менюто. Пискюлтът, провиснал от нея като някаква глуповата лентичка за отбелязване на страниците, се полюшна.

— Хъмболд — казах. — Маса за трима. — Установих, че не мога да откъсна поглед от папийонката му, която беше толкова изкривена, че единият ѝ край подпираше брадичката му, както и от петното върху снежнобялата му риза. Отблизо вече не приличаше на капка от мазен сос или желе, а от засъхнала кръв.

Той сведе поглед към книгата с резервациите, при което непокорният кичур се закандилка над косата му, пригладена с брилянтин. Скалпът му прозираше през браздите от гребена, на раменете смокингът му беше побелял от пърхот. Казах си, че оберкелнер, който държи на професията си, би уволнил всеки подчинен, който се появи в такъв вид на работното място.

— О, да, мосю. (*Оу, да, месуу.*) — Снобът най-сетне намери името. — Вашата маса е... — Понечи да вдигне очи, изведнъж погледът му стана още по-неприятен, ако изобщо това бе възможно, той се втренчи в нещо, намиращо се на пода до мен. — Влизането с кучета е забранено! — тросна се. — Колко пъти съм ви казвал да не водите това куче!

Не крещеше, но говореше толкова високо, че посетителите на масите, намиращи се в близост до високото му бюро, напомнящо на амвон, престанаха да се хранят и любопитно се озърнаха.

Аз също се озърнах. Той говореше толкова убедително, че очаквах да видя *някого с куче*, ала зад мен нямаше нито човек, нито животно. Незнайно защо си помислих, че говори за чадъра ми, че може

би на острова на оберкелнерите „куче“ е жаргонна дума за чадър, особено когато собственикът му го носи в безоблачен и слънчев ден.

Обърнах се и видях, че човекът в черен смокинг се отдалечава от бюрото си, пъхнал под мишница папката с менюто. Вероятно усети, че не го следвам, защото се извърна и въпросително вдигна вежди, сякаш питаше: „Идвате ли, месуу?“ Последвах го. Знаех, че нещо не е наред, но го последвах. Нямах време, нито желание да размишлявам какво е съмнителното в оберкелнера на ресторант, в който до днес не бях стъпвал и който вероятно никога повече няма да посетя; предстоеше ми да се изправа пред Хъмболд и Даян, да издържа, без да запаля цигара, затова си казах, че оберкелнерът в ресторант „Готам“ сам трябва да разреши проблемите си, включително онзи с невидимото куче.

* * *

Даян се обърна, отначало лицето и погледът ѝ изразяваха само ледена учтивост. След миг видях зле прикрит гняв... или поне ми се стори, че го видях. През последните три-четири месеца от съвместния ни живот често имахме разногласия, но никога не бях чувствал стаения ѝ гняв, който усещах в момента, гняв, който би трябвало да бъде прикрит от грима, новата рокля (синя, без точици и цепка отстрани) и нова прическа. Шишкото до нея тъкмо ѝ казваше нещо, но тя докосна ръката му. Той се извърна и понечи да се изправи, в този миг долових още нещо в изражението на Даян. Доскорошната ми съпруга не само беше вбесена, но и се страхуваше от мен. Въпреки че не беше казала нито дума, аз също се вбесих. Изражението и погледът ѝ бяха толкова враждебни, все едно на челото ѝ беше изписано: „ЗАТВОРЕНО ДО ВТОРО НАРЕЖДАНЕ“. Казах си, че не съм заслужил подобно отношение.

— Мосю — промърмори оберкелнерът и издърпа стола вляво от Даян. Гласът му сякаш долетя отдалеч, вече изобщо не ми беше до странното му поведение и изкривената му папийонка. Струва ми се, че дори желанието да пуша временно ме беше напуснало за пръв път, откакто се отказах от цигарите. Виждах само престорено спокойното лице на Даян и се питах как е възможно да ме е яд на нея,

същевременно да я желая толкова, че сърцето ми да се свива, като я гледам. Може би раздялата не разпалва чувствата, но със сигурност те кара да погледнеш с нови очи на любимия човек.

Намерих и достатъчно време да се запитам дали онова, което съм видял, не е било зрителна измама. Гняв? Да, твърде възможно, дори много вероятно. В края на краищата, ако не изпитва гняв към мен, тя нямаше да ме напусне, нали? Но страх? Защо, за Бога, Даян ще се страхува от мен? Никога и с пръст не съм я пипнал. Е, вярно, че докато се припирахме, от време на време повишавах глас, но и тя не ми оставаше длъжна.

— Приятен обяд, мосю — каза оберкелнерът, намиращ се в друг свят, отреден за хората от обслужващия персонал, които надничат в нашия само когато ги повикаме да поръчаме нещо или да се оплачем.

— Господин Дейвис, аз съм Бил Хъмболд — каза шишкото. Когато ми подаде ръка, машинално забелязах, че дланта му е зачервена и напукана като от премръзване. Стиснах я за миг. Тялото му беше едро и нескопосано като дланта му, облото му лице пламтеше като на алкохолик, който е обърнал първото питие за деня. Прецених, че е прехвърлил четирийсетте, следователно остават десет години, докато отпуснатите му страни се превърнат в двойна брадичка.

— Приятно ми е — промърморих машинално — не мислех какво говоря, също както вече не мислех за оберкелнера с изцапаната риза — единственото ми желание беше възможно най-бързо да приключим с ритуала с ръкостискането, за да насоча вниманието си към красивата русокоса жена с порцеланова кожа, бледорозови устни и изящно, стегнато тяло. Жената, която до неотдавна ми шепнеше: „Направи го, направи го, направи го“, вкопчила пръсти в задника ми.

— Къде е господин Ринг? — попита Хъмболд и се озърна (според мен малко театрално).

— Господин Ринг пътува към Лонг Айлънд. Майка му е паднала на стълбището и си е счупила крака.

— Прекрасно — заяви шишкото. Взе полупразната чаша с мартини и я пресуши, като лапна маслината, набучена на клечка за зъби. Изплю костилката, остави чашата на масата и ме погледна. — Обзалагам се, че знам какво ви е инструктирал.

Чух какво каза, но не му обърнах внимание. В момента Хъмболд беше като лекото прачене по време на радиопредаване, което държите

да слушате. Не откъсвах поглед от Даян. Невероятно, но тя изглеждаше още по-елегантна и по-красива. Сякаш само за две седмици, откакто ме беше напуснала и живееше с Ърни и Диди Кослоу в Паунд Ридж, беше научила нещо, което никога няма да узная.

— Как си, Стив? — попита.

— Добре — отвърнах. — Всъщност не е вярно. Липсваш ми.

Госпожата настръхна, но не пророни нито дума, само впери в мен грамадните си синьо-зелени очи. Разбира се, не ми върна топката, не благоволи да каже, че и аз съм ѝ липсвал.

— Заряхах и цигарите, което направо ме побърква.

— Наистина ли? Браво, крайно време беше да се откажеш от вредния навик.

Покровителственият ѝ тон възпламени гнева ми, този път пристъпът беше много по-силен. Сякаш не ми вярваше, не ѝ пукаше дали казвам истината. В продължение на две години не минаваше ден да не ми трие сол на главата заради цигарите — че ще ми причинят рак, че *тя* ще хване рак, че не възнамерява да забременее, докато не се откажа от пушенето, затова да си спестя лекциите на *тази тема* — а сега изведнъж това не я интересуваше, защото и аз не я интересувах.

— Налага се да уредим някои делови въпроси — заяви Хъмболд.
— Разбира се, ако не възразявате.

Наведе се, с пъшкане вдигна коженото дипломатическо куфарче и го постави на стола, на който щеше да седи моят адвокат, ако майка му не си беше счупила крака. Защрака ключалките, но аз вече не му обръщах внимание. Работата е там, че *възразявах*. И то не защото спазвах указанията на моя адвокат. Благодарих на съдбата, че попречи на Ринг да присъства на срещата. Сега разполагах с време за маневри.

Погледнах Даян и казах:

— Искам отново да опитаме. Възможно ли е да се сдобрим?

Ужасената ѝ гримаса попари надеждите, които до този момент не осъзнавах, че храня. Тя не отговори, а обвиняващо впери поглед в Хъмболд:

— Обеща, че няма да говорим по този въпрос! — Гласът ѝ трепереше от гняв. — Обеща, че няма да позволиш да бъде повдигнат!

Шишкото очевидно се смути. Сви рамене, за миг се втренчи в празната си чаша, сетне погледна Даян. Вероятно съжеляваше, че не си е поръчал двойно мартини.

— Нямах представа, че господин Дейвис ще се яви без адвоката си. Трябваше да ми се обадите и да отложите срещата, господин Дейвис. Тъй като не го направихте, мой дълг е да ви уведомя, че Даян изобщо не възнамерява да се сдобри с вас. Решението ѝ да се разведе е окончателна.

За миг отклони поглед към нея сякаш за потвърждение... и го получи. Тя усилено кимаше. Страните ѝ бяха пламнали, но не от срам.

— Точно така! — процеди, гневът побяга по лицето ѝ.

— Защо, Даян? — Мразех се заради плачливите нотки в гласа си — все едно чувах блеене на овца — но бях безпомощен. — *Защо?*

— Господи! — въздъхна тя. — Наистина ли не знаеш?

— Наистина не...

Страните ѝ трескаво горяха, сега руменината стигаше почти до слепоочията ѝ.

— Хм, нищо чудно да не знаеш. Напълно в твой стил. — Тя взе чашата си с вода, но ръката ѝ така трепереше, че течността се изплиска върху покривката. В този миг мислено се върнах в деня, в който тя ме напусна, спомних си как съборих на пода чашата с портокалов сок, как си казах, че ще събера парчетата стъкло едва когато ръцете ми престанат да треперят, но въпреки това се залових да го правя и се порязах.

— Ако обичаш, престани, не води до никъде — каза Хъмболд; все едно четеше съобщение по високоговорителя на стадион, опитвайки се да предотврати сбиване между привържениците на двата отбора, но погледът му беше отправен към дъното на помещението, за да привлече вниманието на нашия сервитьор... на който и да било сервитьор. Явно в този момент изобщо не се интересувахте от нас, единственото му желание бе да му донесат „другата половина“ от питието, както казват англичаните.

— Интересува ме само... — подхванах.

— Онова, което ви интересува, няма нищо общо с целта на срещата ни — заяви шишкото; за миг се превърна в ентузиазирания младеж, какъвто навярно е бил, когато е получил дипломата си от юридическия факултет.

— Точно така — процеди Даян. — Най-сетне не става въпрос за твоето желание, от какво изпитваш необходимост.

— Не зная за какво намекваш, но съм готов да те изслушам — промълвих. — Готов съм да посещавам консултации за брачни двойки, нямам нищо против, ако постигнем...

Тя вдигна ръце с длани, обърнати към мен:

— Божичко, господин Мъжага е станал привърженик на движението „Нова епоха“! — Отпусна ръце в скута си и добави: — Като си спомня за дните, когато при залез слънце яхваш жребеца и ме изоставяше! Само посмей да го изречеш, Джо!

— Престани! — смърри я Хъмболд. Премести поглед от клиентката си към човека, който скоро щеше да бъде неин бивш съпруг (в това бях абсолютно сигурен; въпреки чувството за нереалност, възникнало, след като отказах цигарите, вече осъзнавах горчивата истина). — Още една дума, независимо кой ще я изрече, и ще прекратя срещата. — Отправи ни лека усмивка, която беше толкова заучена, че в известен смисъл ми се стори трогателна. — А още не сме опитали специалитетите на заведението.

За първи път, откакто седнах на масата, се заговори за храна, а кошмарът започна само минути по-късно, но си спомням, че от блюдото на съседната маса долових миризмата на съомга. Откакто преди две седмици отказах цигарите, обонянието ми се изостри, което не е особено предимство поне що се отнася до съомгата. Навремето обичах съомга, ала сега не мога да понасям миризмата ѝ, камо ли вкуса ѝ. За мен тази миризма означава болка и страх, кръв и смърт.

— Той започна — намръщи се Даян.

„Не е вярно. Ти започна, като ме напусна“ — помислих си, но замълчах. Знаех, че заплахата на Хъмболд е съвсем реална; като нищо ще хване за ръка Даян и ще я изведе от ресторанта, ако с нея започнем да се караме като хлапета в училищния двор. Няма да го изкуши дори перспективата да си поръча второ мартини.

— Добре — казах кротко... повярвайте, че бая се потрудох да постигна кроткия тон. — Аз започнах. Какво следва?

Разбира се, знаех отговора — документи, документи, документи. Утешавах се с мисълта, че ще си доставя малка радост от тази жалка история, като заявя, че няма да подпиша нито една хартийка, дори няма да погледна бумагите, без да се посъветвам с моя адвокат. Отново погледнах Даян, но тя се вираше в празната си чиния, а косата закриваше лицето ѝ. Изпитах непреодолимо желание да я хвана за

раменете и да я разтърся като камъче в кратуна, докато новата ѝ синя рокля се разкъса. „Нима се мислиш за многострадална светица? — ще извикам. — Наистина ли си го въобразяваш? Е, каубоят от рекламата на «Марлборо» ще те отвори на една истина, миличка — ти си упорита, самодоволна малка мръсни...“

— Господин Дейвис? — Учтивият глас на шишкото прекъсна размишленията ми. Погледнах го. — Стори ми се, че не ме слушате.

— Напротив — озъбих се.

— Добре. Радвам се.

Държеше някакви документи, прикрепени с разноцветни кламери — червен, син, жълт, лилав, които се връзваха с импресионистичните платна на стените на ресторанта. Дадох си сметка, че изобщо не съм подготвен за тази среща, и то не само защото моят адвокат в момента пътуваше с влак за Бабилон. Оръжието на Даян бе новата ѝ рокля, Хъмболд беше въоръжен с грамадно кожено куфарче плюс документи, прикрепени с разноцветни кламери, а аз — само с чадър, който бях купил, въпреки че навън грееше ярко слънце. Погледнах го (така и не ми беше хрумвало да го оставя на гардероба) и видях, че етикетчето с цената още е прикрепено към дръжката. В този момент се почувствах като кръгъл глупак.

В салона ухаеше приятно като в повечето ресторанти, откакто забраниха пушенето — на цветя, вино, прясно смляно кафе, шоколад и сладкарски изделия — но най-отчетливо долавях миризмата на съомга. Спомням си как си помислих, че ухае много апетитно и вероятно ще си поръчам една порция. Помислих си още, че ако съм в състояние да се храня по време на подобна среща, вероятно имам здрав стомах и стоманени нерви.

— Първата стъпка е да попълните няколко формуляра — така с госпожа Дейвис ще разполагате с достатъчно пари, но няма да имате достъп до средствата, които двамата сте спестили с толкова много труд — заяви Хъмболд. — Ще подпишете и призовки за явяване в съда, както и други формуляри, чрез които облигациите и акциите, които притежавате, ще бъдат депозирани в отделна сметка, докато излезе съдебното решение.

Понечих да заявя, че няма да подпиша нито един документ и че пет пари не давам, ако негова милост прекрати „съвещанието“, но не успях да изрека нито дума. Оберкелнерът закрепя, едновременно

бърбореше нещо; колкото и да се опитвам да пресъздам звука, все не успявам — да речем, че няколко „и-та“ са нанизани едно до друго, въпреки че и това не е точно описание. Все едно коремът му беше пълен с пара под налягане, а в гърлото му бе заседнала свирка на чайник.

— *Кучето... Ииииии!... Колко пъти съм те предупреждавал за кучето... Ииииии!... През цялото време не мога да мигна... Ииииии!... Заповяда да си накълцам лицето, мръсницата... Ииииии!... Лазиш ми по нервите... Ииииии! Отгоре на всичко влачиш тук кучето... Ииииии!*

Разбира се, салонът притихна, посетителите смаяно се втренчиха в кльощавия блед човек със смокинг, който, свел глава, прекосяваше помещението, пристъпвайки на щъркеловите си крака. Папийонката му се беше завъртяла на деветдесет градуса от нормалното си положение и напомняше на стрелки на часовник, показващи шест часа. Беше хванал ръцете си на гърба, движеше се леко приведен — ни в клин, ни в ръкав си спомних една илюстрация в учебника по литература за шести клас, на която беше изобразен Икабод Крейн, злощастният учител от „Легенда за Сънната долина“ на Уошингтън Ървинг.

Осъзнах, че гледа мен, че върви към мен. Наблюдавах го като хипнотизиран — усещането бе като да сънуваш, че се явяваш на изпит, за който изобщо не си чел, или че си отишъл гол в Белия дом на прием, устроен в твоя чест — и вероятно щях да си остана като вкаменен, ако Хъмболд не беше помръднал.

Чух как краката на стола му застъргаха пода и погледнах към него. Надигаше се от мястото си, като машинално стискаше салфетката. Изглеждаше изненадан, но и вбесен. Ненадейно осъзнах два факта: че е пиан... по-точно — че е фиркан до козирката и че случващото се говори зле за репутацията му. В края на краищата именно той беше избрал ресторанта, а церемониалмайсторът взе, че превъртя.

— *Ииииии!... Ще ти дам да се разбереш! За последен път те предупреждавам...*

— Божичко, подмокрил се е! — промълви жената на съседната маса. Почти шепнеше, но думите прозвучаха съвсем отчетливо в тишината, настъпила в мига, в който човекът в черно си пое дъх, за да

закреци отново, а пък аз видях, че има право. Официалният му панталон беше подгизнал отпред.

— Виж какво, тъпако — каза Хъмболд и се обърна към него, в този момент оберкелнерът вдигна ръката си, която до този момент държеше зад гърба си. Стискаше най-големия касапски нож, какъвто бях виждал. Острието беше дълго най-малко петдесет сантиметра, а върхът му беше закривен като на пиратска сабя.

— *Пази се!* — извиках на Хъмболд. Някакъв слаб човек с пенсне, който седеше на масата до стената, изкрещя и избълва върху покривката кафеникава струя от сдъвкана храна.

Адвокатът на Даян сякаш не чу предупредителния ми век, нито изплашения крясък на непознатия, а продължи гневната си тирада:

— Кракът ми повече няма да стъпи в това заведение, ако по този начин се отнасяте с...

— *Ииииии! ИИИИИИИ!* — извика онзи и замахна с касапския нож. Дочу се свистене, напомнящо на прошепнатото изречение. Точката бе звукът на острието, забиващо се в дясната страна на Уилям Хъмболд. От раната бликна фонтан от кръв. Червените капчици „украсиха“ бялата покривка, ясно видях (никога няма да го забравя) как една цопна в чашата с вода и се устреми към дъното, оставяйки след себе си розова диря. Приличаше на кървава попова лъжичка.

Разрязаната плът зейна, разкривайки зъбите на адвоката. Когато той машинално притисна с длан раната, видях нещо розово на рамото на тъмносивото му сако. Едва когато всичко свърши, разбрах че е било парченце от ухото му.

— *Отвори си ушите!* — вбесено изкрещя оберкелнерът на адвоката на Даян, който стоеше като вкаменен и притискаше страната си. Ако не беше кръвта, процеждаща се между пръстите му, щеше да прилича на двойник на Джак Бени, който бе известен със закъснелите си реакции. — Кажи го на приятелите си портаджии... ти, долен... Ииииии!... КУЧЕЛЮБЕЦ!

И другите посетители закрепяха, най-вече изплашени от кръвта. Хъмболд беше едър човек и кървеше като заклано прасе. Чувах как червеникавата течност капе на пода като вода от спукана тръба, отпред ризата му беше почервеняла.

— Стив? — извика Даян. — *Стивън?*

На масата зад нея седяха мъж и жена. Мъжът — трийсетинагодишен и красив като Джордж Хамилтън на млади години — скочи на крака и хукна към външната врата.

— *Трой, не ме изоставяй!* — извика приятелката му, но Трой дори не се обърна. Вероятно току-що си беше спомнил, че не е върнал книгата в обществената библиотека или че не е изпълнил обещанието си да вземе колата.

Ако всички бяхме като парализирани — не съм сигурен дали е било така — изглежда, не само съм забелязал доста подробности, но и съм ги запомнил — то паническото бягство на Трой ни изтръгна от парализата. Разнесоха се писъци, други посетители скочиха на крака и преобърнаха наоколо маси. Чаши и порцеланови съдове се разбиха на пода. Видях как някакъв човек, прегърнал през кръста приятелката си, изтича покрай оберкелнера; пръстите на жената се бяха вкопчили в рамото на спътника ѝ като нокти на граблива птица. За миг очите ни се срещнаха, нейните бяха празни като на глава, изваяна от древногръцки скулптор. Беше преbledняла като платно, лицето ѝ беше изкривено от ужас.

Тези събития се разиграха в разстояние на десет-двадесет секунди. Спомням си ги като поредица от фотографии или филмови кадри, но извън времето. В момента понятието време бе престанало да съществува. Човекът в смокинг бе размахал касапския нож, който криеше зад гърба си, същевременно продължаваше да дърдори несвързано на оберкелнерския си език, който моята едновременна приятелка наричаше „снобски“. Някои думи наистина бяха чуждоземски, други — английски, но абсолютно безсмислени, трети бяха поразяващи... почти призрачни. Чели ли сте предсмъртните объркани бълнувания на Шулд Холандеца? Бръщолевенето на човека в черно поразително напомняше на тях. Повечето от чутото е заличено от паметта ми. Но онова, което помня, вероятно никога няма да забравя.

Хъмболд политна назад, като продължи да притиска с длан разрязаната си страна. Блъсна се в стола и се стовари в него. „*Прилича на човек, на когото току-що са съобщили, че е лишен от законното му наследство*“ — помислих си. Той тромаво се извърна към двама ни с Даян, в изцъклените му очи се четеше неописуем ужас. Имах достатъчно време да зърна сълзите, които се лееха от тях, сетне

оберкелнерът стисна с две ръце дръжката на ножа и го заби в главата на адвоката. Дочу се звук, сякаш някой удари с бастун купчина хавлиени кърпи.

— Ритник! — извика Хъмболд. Абсолютно сигурен съм, че последната му дума на планетата Земя беше „ритник“. След миг забели плачещите си очи, преви се и политна върху чинията си, а протегнатата му ръка помете на пода чашите. Оберкелнерът — забелязах, че сега цялата му коса е щръкнала — измъкна ножа от главата на жертвата си. Кръвта бликна като вертикална завеса от раната и изплиска отпред роклята на Даян. Тя отново вдигна ръце и обърна длани, но този път жестът беше предизвикан от ужас, не от досада. Изпищя, сетне притисна окървавените си длани към лицето си и закри очите си. Човекът в черно не ѝ обърна внимание, а се насочи към мен.

* * *

— Твоето куче — подхвана спокойно, сякаш водеше приятелски разговор. Не проявяваше никакъв интерес, а може би не забелязваше крещящите, изпаднали в паника хора, които тичаха към изхода. Очите му бяха разширени и потъмнели. Пак бяха кафяви, но ми се стори, че около ирисите виждам черни окръжности. — Твоето куче вдига много врява. Всички радиа на Кони Айлънд не могат да го заглушат твойто куче, задник такъв.

Държах чадър — единственото, което не мога да си спомня, колкото и да се насилвам, е кога съм го сграбчил. Вероятно е било, докато Хъмболд бе като парализиран от откритието, че устата му се е разширила с трийсетина сантиметра, но наистина не си го спомням. Помня как човекът, който приличаше на Джордж Хамилтън, хукна към вратата, зная, че се казваше Трой, защото така го нарече приятелката му, но не си спомням кога съм грабнал чадъра, който малко по-рано купих от магазина за пътнически принадлежности. Така или иначе го държах (етикетчето с цената още стърчеше от юмука ми), а когато оберкелнерът се приведе, като че ли се покланяше, и замахна с ножа към мен с очевидното намерение да го забие в гърлото ми, стоварих

чадъра върху китката му като едновременно учител, цапардосващ с бастуна си някой непослушен питомец.

Човекът с черно изохка, а острието се заби в покривката, подгизнала от кръв, вместо в гърлото ми. Обаче безумецът бързи го измъкна, за да продължи убийствената си атака. Опитах ли се отново да го ударя по ръката, в която стискаше оръжието, положително нямаше да го улуча, но аз смених тактиката. Замахнах към лицето му и му нанесох силен удар — доколкото е силен ударът с чадър — в слепоочието му. В този момент чадърът се отвори като визуален апогей на глупава клоунада.

Само че на мен не ми беше до смях.

Разтвореният чадър ме скри от безумеца, който залитна и отстъпи назад, притискайки със свободната си ръка удареното място; на мен обаче не ми се нравеше, че не го виждам. Всъщност ме ужасяваше... доколкото бе възможно нещо да ме ужаси още повече.

Сграбчих Даян за китката и я накарах да се изправи. Тя се подчини, пристъпи към мен, олюля се на високите си токчета и падна в прегръдките ми. Усетих допира на гърдите ѝ и топлата, лепкава течност, просмукала се в роклята ѝ.

— *Ииииии! Скапаняк такъв!* — изкрещя оберкелнерът... а може би ме нарече „маниак“. Зная, че може би няма значение, но много често ме се струва, че е тъкмо обратното. Късно нощем маловажните въпроси ме терзаят като най-значимите. — *Скапан мръсник! Всички радио! Шшит-мълчи! Майната на братовчеда Брус! Майната ти и на ТЕБ!*

Тръгна към нас (сега пространството зад него беше празно и напомняше на бар във филм за Дивия запад, в който е имало пиянско сбиване). Като понечи да заобиколи масата, неволно я блъсна и отворения ме чадър, който още се мъдреше отгоре, падна пред него. Той гневно го изрита встрани, междуременно помогнах на Даян да се изправи и я задърпах към другия край на помещението. Знаех, че вратата към улицата е прекалено далеч, пък и дори да стигнем до нея, още ще е заприщана от хора, крещящи от ужас. Ако безумецът се интересуваше от мен — или от двама ни с Даян — като нищо ще ни настигне и ще ни заколи като пилци.

— *Бъзльовци! Бъзльавци!... Ииииии!... Свършено е с кучето ти, а? Свършено е с кучето ти, дете не млъква!*

— *Накарай го да млъкне* — изпищя Даян. — *Господи, ще убие и двама ни!*

— Ще ви загробя, мерзавци! — Той неумолимо приближаваше. Чадърът със сигурност не го беше задържал за дълго. — Ще ви загробя и вас, и всичките ви уличници!

Видях три врати, двете бяха една срещу друга в малка ниша, където имаше и телефонен автомат. Мъжка и дамска тоалетна. Не, не ми вършеха работа. Не ставах, дори вътре да имаше отделни кабинички със заключващи се врати. Безумец като нашия преследвач с лекота щеше да изкърти която и да било ключалка, а ние щяхме да се окажем в капан.

Повлякох Даян към третата врата, след миг попаднахме в свят на чисти зелени плочки, силна флуоресцентна светлина, блестящ никел и апетитно ухаеща пара. Най-силно се усещаше миризмата на съомга. Хъмболд така и не успя да разпита за специалитетите на заведението. Едва не се сблъсках със сервитьор, който балансираше на дланта си препълнен поднос — човекът се блещеше срещу мен, зяпнал бе от изумление. Приличаше на Гимпъл Глупака в романа на Сингър.

— Какво... — каза, но аз го блъснах встрани. Подносът се преобърна, чинии и чаши се разбиха в стената.

— Хей! — извика някакъв човек. Беше истински исполин, носеше бяла престилка и бяла шапка на главен готвач, която напомняше на облак. На шията му беше завързана червена кърпа, той стискаше черпак, от който капеше кафеникав сос. — Хей, не може да нахлуваш така!

— Трябва да се измъкнем от тук! — изкрещях. — Този е откачен. Той е...

Внезапно ми хрумна как да го накарам да разбере без обяснения; за миг притиснах длан до окървавената рокля на Даян, усещайки отдолу заоблената ѝ гръд. За последен миг в живота си я докоснах интимно, ала не помня дали ми стана приятно. Показах на главния готвач дланта си, изцапана с кръвта на Хъмболд.

— Мили Боже! — промълви той. — Водя вас отзад.

В този момент вратата, през която влязохме, се отвори с трясък и в кухнята влетя оберкелнерът — въртеше очи, косата му стърчеше като бодлите на таралеж, свил се на кълбо. Огледа се, видя сервитьора, извърна поглед, зърна ме и хукна към мен.

Отново панически побягнах, като дърпах Даян; пътьом неволно се блъснахме в исполина — главен готвач, чийто корем беше мек като възглавница. Роклята на Даян остави червен отпечатък върху престилката му. Осъзнах, че вместо да ни последва, той се е обърнал към оберкелнера — исках да го предупредя, да му кажа, че няма да постигне нищо, че това е най-глупавата идея на света и вероятно ще бъде последната идея в живота му, ала нямаше време.

— Хей! — викна той. — Хей, Ги, какви ги вършиш? — произнесе името на оберкелнера като французите, например като Ги дьо Мопасан, после замлъкна. Разнесе се приглушен звук като от ножа, забиващ се в черепа на Хъмболд; готвачът изкрещя така, сякаш гърлото му беше пълно с вода. Викът му беше последван от тупване, което и до днес ме преследва в сънищата ми. Не зная какво беше и не искам да узная.

Дръпнах Даян в тесния проход между две готварски печки, които излъчваха убийствена топлина. В дъното на помещението имаше врата, заключена с две големи стоманени резета. Чух как Ги, оберкелнерът от ада, тича след нас, като продължава да бърбори.

Изпитвах неудържимо желание да изтичам до вратата, да издърпам резетата и двамата с Даян да се втурнем навън, преди безумецът да се приближи достатъчно, че да ни нападне с ножа, но едно гласче — принадлежащо на човека, който искаше да оцелее — ме посъветва да не го правя. Гласнах Даян към вратата, изправих се пред нея да я защитя — поза, която мъжете са заемали още по времето на ледниковата епоха — и се изправих срещу нападателя.

Той се зададе тичешком по тесния проход между печките, държеше ножа високо, готов да нанесе смъртоносен удар. Устните му бяха разтегнати в страховита гримаса, почернелите му, разядени зъби стърчаха навън. Знаех, че не мога да разчитам на помощ от Гимпъл Глупака, който се беше сгушил до вратата, водеща към ресторанта. Пъхнал беше пръсти в устата си, което му придаваше още по-голяма прилика с идиота на селото.

— *Не ме бръснеше за нищо!* — изкрещя Ги, а гласът му беше като на Йода от „Междузвездни войни“. — *Проклетото ти куче!... И музиката, дето я пускаш толкова високо... Толкова е неблагозвучна!... Иииии!... Идвало ли ти е на ума...*

На предния котлон на една печка вреше голяма тенджерата. Блъснах я към преследвача. Едва един час след като кошмарът свърши, видях колко жестоко съм изгорил ръката си от нагорещената тенджерата; с грамадни мехури беше покрита не само дланта ми, но и трите ми пръста в средата. Тенджерата се плъзна по котлона, преобърна се и върху Ги се изля смес от царевица, ориз и най-малко шест литра вряща вода.

Той нададе вик, олюля се, отстъпи назад и опря свободната си ръка на другата печка, като едва не докосна синкаво-жълтия пламък под тиган с гъби, които вече се бяха овъглили. Отново изпищя, този път в толкова висок регистър, че едва не спуска тъпанчетата ми, и се втренчи в дланта си, сякаш не вярваше, че е неговата.

Погледнах вдясно и видях до вратата ниша с почистващи препарати, подредени на полица, метла с дълга дръжка, на която като шапка беше нахлупена лопатката, и бърсалка за под, поставена в метална кофа на колелца, снабдена с приспособление за изстискване.

Когато Ги се спусна към мен — в ръката, която не беше почервеняла и подута като вътрешна гума, стискаше нож — грабнах бърсалката и с помощта ѝ избутах кофата пред мен, после я тласнах към нападателя. Ги се наклони назад, но не помръдна от мястото си. Устните му потрепваха в странна полуусмивка. Приличаше на куче, което временно е забравило да се зъби. Вдигна ножа пред себе си и няколко пъти го размаха, описвайки във въздуха загадъчни фигури. Светлината на флуоресцентните лампи на тавана се отразяваше от острието... по-точно от повърхността, която не беше покрита със засъхнала кръв. Изглежда, безумецът не изпитваше болка нито в изгорената си ръка, нито в краката, въпреки че ги беше заляла вряла вода и по черния му панталон бяха полепнали зърна ориз.

— Проклетник такъв! — процеди, докато размахваше ножа. Приличаше на кръстоносец, който се подготвяше да влезе в битка. Разбира се, ако можете да си представите кръстоносец в смокинг, украсен с разварени оризови зърна. — Ще ви убия ката проклетото ти лаещо куче!

— Нямам куче! — извиках. — Според правилника на жилищната сграда нямам право да държа куче.

Струва ми се, че го заговорих за пръв и последен път по време на кошмара... но не съм съвсем сигурен дали *наистина* изрекох думите.

Зад него видях главния готвач, който се мъчеше да се изправи — държеше се за дръжката на грамадния хладилник, другата си ръка притискаше към окървавената си престилка — аленият разрез на корема му напомняше на устни, разтегнати в ехидна усмивка. Опитваше се да задържи вътрешностите си на мястото им, но май усилията му бяха напразни. Между пръстите му вече беше провиснало синкаво черво, сякаш бе верижка на джобен часовник.

Оберкелнерът отново понечи да ме намушка. Парирах удара, като тласнах металната кофа към него, но той отскочи назад. Придърпах обратно кофата, стиснах дръжката на бърсалката и се подготвих да се отбранявам. Ръката ми пулсираше от болка, усещах как потта се стича по лицето ми като нагорещено машинно масло. Видях, че готвачът успя да се изправи. Бавно, като човек, възстановяващ се след тежка операция, закрета в прохода, отправяйки се към Гимпъл Глупака. Мислено му пожелах да се спаси.

— Дръпни резетата! — заповядах на Даян.

— Какво?

— Резетата на вратата! Дръпни ги!

— Не мога да помръдна — извика тя през сълзи. Така ридаеше, че едва разбрах какво каза. — Така си ме притиснал, че ще ме смажеш.

Пристъпих напред. Ги злобно се озъби. Направи лъжливо движение с ножа, сетне отдръпна ръка, а когато отново тласнах кофата към него, на лицето му цъфна странната нервна полуусмивка.

— Крастав смрадливец — каза. Говореше като човек, който обсъжда шансовете любимият му бейзболен отбор да спечели купата през новия сезон. — Да те видя сега дали ще пускаш толкова силно радиото, смръдльо. Май ще промениш навиците си, а? Бум!

Замахна с ножа. Отскочих. Ала този път той не се отдръпна — усетих, че набира смелост да ме нападне, и то съвсем скоро. Даян се задъхваше, гърдите ѝ се притискаха към гърба ми. Бях се отдръпнал достатъчно, че да ѝ дам възможност да се движи, но тя не се обърна да изпълни нареждането ми. Дори не помръдна, а продължи да стърчи зад мен.

— Отвори вратата — прошепнах ѝ, стараяйки се да не движа устните си, все едно бях затворник, който съзаклятничил с друг престъпник. — Отмести проклетите резета, Даян!

— Не мога! — изхлипа тя. — Не мога, нямам сили! Накарай го да престане, Стивън! Престани да разговаряш с него, направи нещо, накарай го да спре!

Хленченето ѝ ме влуди.

— Обърни се и дръпни резетата! — просъсках. — Иначе ще се отместя и ще...

— *ИИИИИИИ!* — изкрещя безумецът и се спусна към мен, замахвайки с ножа.

С всички сили тласнах към него металната кофа, той падна, все едно беше кегла, улучена от топка. Нададе вой, който смрази кръвта ми, и нанесе напосоки удар. Острието премина на милиметри от носа ми и едва не отсече връхчето му. Нападателят падна на колене, главата му стърчеше над устройството за изстискване, прикрепено към кофата. „Прекрасно!“ — помислих си и с бърсалката го халосах по врата. Дебелите конци като коси на вещица се разпиляха по раменете му. Лицето му попадна в изстисквачката. Наведох се, със свободната си ръка стиснах дръжката на механизма и я завъртях. Ги закрепя от болка, но бърсалката върху главата му заглуши звука.

— **ИЗДЪРПАЙ РЕЗЕТАТА!** — извиках на Даян. — **ИЗДЪРПАЙ РЕЗЕТАТА, БЕЗПОЛЕЗНА НИКАКВИЦЕ! ИЗДЪРПАЙ...**

Туп! Нещо твърдо и остро се заби в задните ми части. Олюлявайки се, пристъпих напред и нададох вик — повече от изненада, отколкото от нараняването, въпреки че *болката наистина беше силна*. Отпуснах се на коляно и изпуснах дръжката на изстискващия механизъм. Ги се отдръпна, отблъсна встрани бърсалката — дишането му беше толкова хрипливо, че напомняше на кучешки лай. Само че действията ми не успяха да забавят атаката му; в мига, в който се освободи от изстискващия механизъм, той отново ме нападна с ножа. Отдръпнах се и усетих полъха на острието, разсичащо въздуха досами лицето ми.

Едва когато с усилие се изправих, разбрах какво се е случило, какво е направила Даян. За миг се обърнах да я погледна. Тя предизвикателно се взираше в мен, продължавайки да притиска гръб към вратата. Хрумна ми налудничавата мисъл, че *иска да бъде убит*. Че дори е планирала нападението. Завербувала е смахнатия оберкелнер и...

Очите ѝ се разшириха:

— *Пази се!*

Обърнах се и видях, че безумецът е предприел нова атака. Лицето му беше червено като домат с изключение на големите бели петна, причинени от дупките на изстисквачката. Цапардосах го с бърсалката, но не улучих шията, а гърдите му. Все пак го накарах да спре и дори да отскочи назад. Онова, което последва, бе чист късмет. Той се подхлъзна в локвата вода, изплискала се от кофата, и се просна на пода, като удари главата си в плочките. Без да разсъждавам и без да осъзнавам, че крещя, грабнах от печката тигана с овъглените гъби и с всичка сила го стоварих върху лицето на озверелия оберкелнер. Дочух приглушено тупване, последвано от ужасяващо (но за щастие кратко) съскане, предизвикано от изгарянето на кожата.

Обърнах се, блъснах встрани Даян и отместих резетата. Отворих вратата, слънчевата светлина ме удари като тежък чук. А уханието на въздуха... Не си спомням въздухът да е бил толкова уханен дори когато бях малък и бе първият ден от лятната ваканция.

Сграбчих Даян за ръката и я изведох на тясната алея, от двете страни на която бяха строени контейнери за смет. В далечния край на този тесен каменен процеп като видение от рая беше Петдесет и трета улица, по която се движеха колони от коли, без шофьорите да подозират за драмата, разиграваща се наблизо. Обърнах се и погледнах през отворената врата на кухнята. Ги лежеше по гръб, овъглените гъби обграждаха главата му като екзистенциална диадема. Лицето му беше огненочервено и покрито с грамадни мехури. Едното му око беше отворено, но невиждащо се визираше във флуоресцентните лампи на тавана. Освен него в кухнята нямаше никого. На пода червенееше локва кръв, на вратата на грамадния хладилник се виждаха кървави отпечатъци от пръсти, но главният готвач и Гимпъл глупака ги нямаше.

Затръшнах вратата и промърморих на Даян:

— Тръгвай.

Тя не помръдна, само се втренчи в мен.

Леко я побутнах по рамото:

— Тръгвай.

Даян вдигна ръка като пътен полицај, поклати глава, сетне размаха пръст:

— Не смей да ме докосваш!

— Брей, много си важна. Какво ще направиш, ако не те послушам? Ще насъскаш срещу мен твоя адвокат ли? Мисля, че той гушна букета, скъпа.

— Не бъди толкова високомерен! *Да не си посмял!* И не ме докосвай, Стивън, предупреждавам те!

Вратата на кухнята с трясък се отвори. Машинално отново я затръшнах. Миг след това чух сподавен вик — не знаех дали е от гняв или от болка, пък и не ме беше грижа. Облегнах се на дървената плоскост и се поразкрачих, за да имам по-стабилна опора.

— Искаш ли да останем тук и да поспорим? — попитах. — Мисля, че нашия приятел е жив и твърдо е решен да ни очисти.

Ги пак блъсна вратата. Подскочих заедно с нея и тя за миг се откряна, но успях да я затворя. Зачаках безумецът да поднови опитите си, обаче не се случи нищо.

Даян се втрени в мен — погледът ѝ беше едновременно гневен и неуверен — после бавно тръгна по алеята; вървеше с наведена глава, косата ѝ беше провиснала от двете страни на шията ѝ. Едва когато измина около две трети от разстоянието до улицата, се отдръпнах от вратата, но продължих да я наблюдавам. Никой не се появи, ала за всеки случай я затиснах с един контейнер и хукнах след Даян.

* * *

Когато се озовах на изхода на алеята, тя вече не беше там. Погледнах вдясно към Медисън Авеню, но не я видях. Обърнах глава и я зърнах бавно да прекосява по диагонал Петдесет и трета улица — продължаваше да върви с наведена глава, косата ѝ все така закриваше лицето ѝ като завеса. Никой не ѝ обръщаше внимание; хората пред ресторант „Готам“ зяпаха през витрините както посетителите зяпат акулите в аквариума, когато им хвърлят храна. Чуваше се воят на много приближаващи се сирени.

Прекосих улицата, понечих да хвана Даян за рамото, но се отказах. Задоволих се само да я повикам.

Тя се обърна, очите ѝ бяха потъмнели от ужаса и от шока. Роклята ѝ отпред беше заприличала на отвратителна тъмночервена

престилка. От Даян се разнасяше вонята на кръв и изразходван адреналин.

— Остави ме на мира — процеди тя. — Не искам да те виждам, Стивън.

— Поведението ти беше непростимо — заявих. — Заради теб едва не загинах. И двамата щяхме да загинем. Защо, Даян?

— От четиринайсет месеца насам ми се иска да те изритам отзад. Не можем да избираме времето, по което мечтите ни ще се сбъднат, на...

Зашлевих я през лицето. Направих го машинално, без да се замислям, но се заклевам, че много рядко през живота си съм изпитвал подобно удоволствие. Разбира се, срамувам се от това, но така или иначе разкрих пред вас душата си и не си струва да ви лъжа, въпреки че спокойно можех да го премълча.

Главата на Даян се отметна назад. Тя се облеци от болка и от изненада, а само след миг на мястото на изплашената, травмизирана жена застана разярена тигрица.

— Гадняр! — възкликна и притисна страната си с длан, очите ѝ се наляха със сълзи. — Гадняр такъв!

— Спасих живота ти — промърморих. — Даваш ли си сметка за този факт? Разбираш ли какво говоря? *Спасих скапания ти живот!*

— Мръсник — прошепна Даян. — Проклет, самодоволен, дребнав, властен мръсник. Мразя те!

— Изобщо чу ли какво казах? Ако не беше самодоволният, дребнав и властен мръсник, сега щеше да бъдеш мъртва.

— Ако не беше ти, изобщо нямаше да бъда в ресторанта — заяви тя. В този момент първите три полицейски коли довтасаха по Петдесет и трета улица и спряха пред „Готам“. От тях като клоуни по време на цирков номер се заизсипаха полицаи. — Докоснеш ли ме отново, ще ти издера очите, Стив. Не се приближавай до мен.

Насилих се да пхна ръце под мишниците си, защото искаха да я убия. Искаха да я стиснат за шията и да я удушат.

Тя направи шест-седем стъпки, после се обърна към мен. Усмиваше се. Усмивката ѝ беше ужасяваща, много по-страшна от всяко изражение на Ги Демона.

— Имах любовници — заяви, продължавайки да се усмихва. Разбира се, лъжеше. На лицето ѝ беше изписано, че лъже, въпреки това

думите ѝ дълбоко ме нараниха. Съжеляваше, че не се е случило, това също беше изписано на лицето ѝ. — Бях с трима през последната година. Не те биваше в леглото, затова потърсих истински мъже.

Обърна се и отново тръгна по улицата; крачеше бавно като жена на шейсет и пет, не на двайсет и пет години. Проследих я с поглед. Миг преди да завие зад ъгъла, отново извиках. Не можех да го преглътна, беше заседнало в гърлото ми като пилешка кост.

— Спасих *живота* ти! Тъпият ти *живот*!

На ъгъла Даян спря и пак се обърна. Устните ѝ все така бяха разтегнати в ужасната усмивка.

— Не — каза. — Грешиш.

После се скри зад ъгъла. Оттогава не съм я виждал, макар че вероятно и това ще се случи. „Ще я видя в съда“, както се казва.

* * *

Влязох в някакъв супермаркет на следващата пресечка и си купих пакет „Марлборо“. Като се върнах на ъгъла на Медисън Авеню и Петдесет и трета улица, районът около „Готам“ вече беше отцепен със сините бариери, които от полицията използват за ограждане на местопрестъпления и за задържане на зрителите по време на паради. Въпреки това виждах ресторанта. Виждах го прекрасно. Седнах на тротоара, запалих цигара и загледах сцената, разиграваща се пред очите ми. Пристигнаха половин дузина линейки, чието появяване също беше предшествано от пронизителен вой на сирени. На първата натовариха главния готвач — беше в безсъзнание, но по всичко личеше, че още е жив. Появяването му пред неговите почитатели, струпани на Петдесет и трета улица, бе последвано от чувал върху носилка, съдържащ тленните останки на Хъмболд. Накрая изнесоха Ги, който беше привързан към носилката и трескаво се озърташе, докато го качваха в линейката. Стори ми се, че за миг погледите ни се срещнаха, но може да е било само плод на въображението ми.

След като и третата линейка потегли, преминавайки през пролука в бариерите, отдръпнати от двама униформени полицаи, хвърлих на тротоара недопушената цигара. Реших, че не съм се спасил от ножа на обезумелия маниак, за да започна отново да се самоубивам с пушене.

Проследих с поглед отдалечаващата се линейка и се помъчих да си представя човека в нея, обитаващ един от кварталите, в които живеят всички оберкелнери — Куинс или Бруклин, може би дори Рай или Мамаронек. Помъчих се да си представя как е обзаведена всекидневната му, какви картини висят на стените. Не можах, но установих, че сравнително лесно си представям каква е спалнята му... макар да не разбирам дали споделя леглото си с жена. Виждах го как късно след полунощ лежи буден, без да помръдне, и се взира в тавана, докато луната се очертава на фона на небесната твърд като притвореното око на труп; представях си го как лежи и слуша непрекъснатия монотонен лай на кучето на съседа, докато звукът се превърне в сребърен гвоздей, забит в мозъка му. Представях си го как лежи близо до гардероб, пълен със смокинги, поставени в найлонови пликове от ателието за химическо чистене. Виждах ги как висят вътре като екзекутирани престъпници. Питах се дали е женен. И ако е женен, дали е убил съпругата си, преди да дойде на работа. Спомних си петънцето от кръв върху бялата му риза и реших, че предположението ми е твърде правдоподобно. Размишлявах и за кучето на съседа, което лае по цяла нощ. Също и за семейството на съседа.

Но най-много мислех за Ги, който също като мен е будувал нощ след нощ, вслушвал се е в лаенето на кучето на съседите, както аз слушах сирените и ръмженето на камионите, пътуващи към центъра на града. Мислех си как е лежал и се е взирал в сенките, очертани на тавана от лунните лъчи. Мислех си как ужасяващия вик „Ииииии!“ се надига в съзнанието му като газ в затворено помещение.

— Ииииии — прошепнах аз, за да чуя как звучи. Хвърлих в канавката цигарите и както си седях на тротоара, започнах да ги тъпча. Ииииии. Ииииии. Ииииии.

Един от полицаите до бариерата ме погледна и се провикна:

— Хей, приятел, престани да се правиш на идиот. Нали виждаш, че тук е напечено...

„Разбира се — помислих си. — На кого ли не му е напечено?“

Обаче не обелих нито дума. Престанах да тъпча цигарите — и без това от тях вече не беше останало почти нищо — както и да вдигам шум. Ала продължавах да чувам вика... и защо не? Значението му е непонятно като цялата история.

Ииииии.

Ииииии.
Ииииии.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.